

TRAKTÁT O OČISTCI

*Svätá
Katarína
Janovská*

TRAKTÁT
o OČISTCI

Svätá Katarína Janovská

TRAKTÁT O OČISTCI

Vydal: © Zachej.sk, 2016

Preklad: © ThLic. Mgr. Klaudia Kuchtová, Th.D.

Grafika: © Tomáš Kyška

Jazyková korektúra: Mgr. Martina Bodnárová, PhD.

Nihil obstat: Mons. Anton Fabian

Imprimatur:

Mons. Bernard Bober, arcibiskup - metropolita,

ABÚ Košice – Prot. Č. 1194/16, 27. 10. 2016

ISBN: 978-80-8211-032-9

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto publikácie sa nesmie reprodukovať v akejkoľvek podobe alebo akýmkoľvek spôsobom (elektronicky, mechanicky, fotokópiami alebo iným spôsobom) bez súhlasu vlastníka autorských práv.

ÚVOD

Očistec je jednou z najdiskutovanejších a najnejasnejších právd v Cirkvi. Existuje vôbec očistec? To je otázka, ktorú si kladú aj mnohí súčasníci.

Na danú otázku musíme rozhodne odpovedať: Áno, existuje. Náuka o očistci nie je zastarané dedičstvo stredovekej teológie; je súčasťou dedičstva katolíckej viery a zároveň predstavuje, ak je správne chápaná, dôvod k nádeji, pretože spása nie je vyhradená len dokonalým, ale po smrti je možné očisťovanie u tých, ktorí ešte nie sú pripravení vstúpiť do plnosti večného života. Tak nás to

učí aj Katechizmus Katolíckej cirkvi v bode 1030: „Tí, čo zomierajú v Božej milosti a v priateľstve s Bohom, ale nie sú dokonale očistení, hoci sú si istí svojou večnou spásou, podstupujú po svojej smrti očisťovanie, aby dosiahli svätosť potrebnú na to, aby vošli do nebeskej radosti.“ Katechizmus v nasledujúcom bode pokračuje: „Toto konečné očisťovanie vyvolených, ktoré je úplne odlišné od trestu zatratených, nazýva Cirkev očistcom.“

Dielko, ktoré držíte v rukách, je jedinečnou príležitosťou na zamyslenie sa nad tajomstvom očistca. *Traktátom o očistci* mala svätá Katarína Janovská veľký vplyv na teológov a na veriacich nasledujúcich generácií. Pri svojich úvahách o očisťovaní duší sa Katarína neodvolávala na vízie, ale na to, čo ona sama prežívala počas svojho pozemského života ako mystickú cestu bolestného očisťovania, ktoré vedie k zjednoteniu s Bohom. Jej život bol skutočne dokonalým zrkadlom toho, čo napísala vo svojom *Traktáte o očistci* o radosti-

ach a bolestiach duší v očistci, o ich nekonečnej túžbe po Bohu a ich vrúcnej láske k Nemu. Katarína nám poskytuje hlboký pohľad na očistec, pretože ona sama prežívala vo svojom vnútri očistec v celej jeho bolestnej skutočnosti.

Katarína Fieschi sa narodila v Janove v roku 1447 v jednej z najznámejších rodín Ligúrie, ktorá dala Cirkvi dvoch pápežov: Inocenta IV. (1243 – 1254) a Hadriána V. (1276). Katarínin otec Giacomo, miestokráľ Neapola, zomrel ešte pred jej narodením. Jej matka, Francesca di Negro, vychovávala malú Katarínu v hlboko náboženskom duchu.

Keď mala Katarína asi trinásť rokov, chcela vstúpiť do kláštora Našej Pani milostí v Janove, v ktorom žila jej sestra Limbania, ale keďže bola príliš malá, nechceli ju prijať.

Katarína mala len šesťnásť rokov, keď sa vydala proti svojej vôli za Giuliana Adorno. Manželstvo nebolo vôbec spontánnym rozkvetom

lásky medzi dvoma mladými ľuďmi, ale dohodnutou záležitosťou medzi dvoma rodinami. Nič netušiace dievča bolo obetované na oltár politického a ekonomického záujmu. Giuliano bol dospelým mužom, ktorý strávil roky vo východnom Stredomorí. Bol povrchný, hrubý, venoval sa nezriadenému a výstrednému životu. Prvých desať rokov Katarína veľmi trpela: po piatich rokoch hlbokého smútku nasledovalo päť rokov svetských radovánok so zámerom prekonať uplynulé ťažké obdobie.

Deň po sviatku svätého Benedikta (22. marca 1473) sa na žiadosť sestry Limbanie išla vyspovedať. Keď si kľakla pred spovedníkom, zrazu dostala do srdca ranu nesmiernej Božej lásky s takým jasným vedomím vlastnej biedy, vlastných nedostatkov a Božej dobroty, že skoro odpadla. Vo svojom vnútri zvolala s ohnivou láskou: „Už žiaden svet, už žiaden hriech!“ Katarína utiekla z nedokončenej spovede a nechala kňaza stáť uprostred kostola. Vrátila sa

domov, vstúpila do najskrytejšej miestnosti, kde dlho plakala. Pri tejto príležitosti sa jej zjavil krvácajúci Ježiš nesúci kríž. Pri pohľade naňho, preniknutá nevýslovnou bolesťou, nahlas zvolala: „Láska! Už žiaden svet, už žiaden hriech!“ V jedinom okamihu Katarína pochopila, že Boh je láska a že táto láska sa plne prejavila v Kristovi, najmä v jeho utrpení a smrti.

O pár dní neskôr sa vrátila ku kňazovi a vykonalala si dobrú spoveď. Tak sa začala Katarínina cesta duchovného očisťovania a mystickej premeny. Je to obdobie pokánia za hriechy, obdobie modlitby, utrpenia, nebeských videní, extáz. Namiesto toho, aby sa utiahla do kontemplácie a izolovala sa od sveta, Katarína sa snažila vyvážiť mystický život a charitatívnu činnosť, zapojila sa do služby druhým v starostlivosti o chorých a v riadení nemocnice. Postupne sa začal meniť aj jej vzťah s manželom, ktorý sa stal františkánskym terciárom a pomáhal svojej manželke

v jej charitatívnych dielach. Katarína a Giuliano sa usadili v nemocnici Pammatone, kde sa starali o chorých. Giuliano zomrel v roku 1497. Na konci toho istého roku založil laik Ettore Vernazza pod záštitou Kataríny Bratstvo Božej lásky. Prvým dielom rodiaceho sa bratstva bolo vytvorenie nemocnice.

Svätá Katarína Janovská zomrela 15. septembra 1510. Kostol Santissima Annunziata di Portoria, lepšie známy ako Kostol sv. Kataríny, uchováva jej nerozložené telo. Pápež Klement XII. vyhlásil Katarínu Fieschi Adorno 30. apríla 1737 za svätú.

Pápež Benedikt XVI. na generálnej audiencii 12. januára 2011 v rámci cyklu katechéz o svätých venoval jednu katechézu postave Kataríny Janovskej, ktorá je „známa predovšetkým kvôli svojej vízii o očistci“, ktorá je súčasťou zbierky zamyslení zozbieraných jej spovedníkom a publikovaných posmrtné v roku 1551.

Katarína, ako sa už spomenulo, bola známa najmä ako autorka *Traktátu o očistci*. V tejto súvislosti, uvádza pápež, „je dôležité poznamenať, že Katarína vo svojej mystickej skúsenosti nikdy nemala zvláštne zjavenie o očistci alebo o dušiach, ktoré sa v ňom očisťujú. Napriek tomu v spisoch inšpirovaných našou svätou je to ústredný bod a spôsob jeho opísania má originálne prvky vzhľadom na svoju dobu“.

Tie originálne prvky sú dva. Prvý sa podľa Benedikta XVI. týka „miesta“ očisťovania duší. V Kataríninom čase bol očisťec zobrazovaný predovšetkým pomocou obrazov súvisiacich s priestorom: myslelo sa hlavne na určité miesto, kde sa očisťec nachádza. U Kataríny však očisťec nie je zobrazovaný ako prvok krajiny v útrobách zeme; je to oheň, nie vonkajší, ale vnútorný. Toto je očisťec, vnútorný oheň. Svätica hovorí o ceste očisťovania duše nasmerovanej k plnému spoločenstvu s Bohom, pričom vychádza z vlastnej skúsenosti hlbokej bolesti kvôli spá-